SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:646

av Marie Olsson (S)

Utveckling av lagen om finansiell samordning (Finsam)

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över Finsamlagstiftningen för att säkra och utveckla stödet till personer som är i behov av stöd av flera aktörer, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att utveckla Finsamlagstiftningen till att kunna omfatta fler områden samt fler målgrupper och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Finsamlagstiftningen gör det möjligt att genom strukturerad samverkan mellan kommuner, regioner, Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan erbjuda samlat stöd för arbetslivsinriktad rehabilitering. Finsam är både ett effektivt sätt att samordna insatser och en viktig plattform för att utveckla nya strukturer för personer som behöver stöd från flera aktörer samtidigt.

Sedan lagen trädde i kraft den 1 januari 2004 har samordningsförbunden etablerats i stora delar av landet. Genom deras arbete har personer med behov av samordnade rehabiliteringsinsatser fått ökade möjligheter att komma vidare till sysselsättning och ett tryggare och bättre liv. Erfarenheten visar att bristen på samverkan ofta är ett av de största hindren för att människor ska få rätt hjälp i tid.

För att möta dagens och framtidens utmaningar behöver vi stärka möjligheterna till samordning och skapa flexiblare arbetssätt över organisations- och myndighetsgränser. Hur vi har valt att organisera våra myndigheter ska inte vara avgörande för vilken kvalitet och likvärdighet människor möter i välfärden. Finansieringen av Finsam behöver även den ses över för att Finsam ska kunna utvecklas och möjliggöra för fler att kunna ta del av samordnade insatser.

Samordningsförbundens uppdrag omfattar idag personer mellan 16 och 64 år som behöver samordnat stöd. Verksamheten gör redan stor skillnad – både för myndigheternas gemensamma ansträngningar och, framför allt, för de individer som får bättre förutsättningar att gå vidare mot arbete, hälsa och egen försörjning. Det vore önskvärt att utveckla arbetssättet ytterligare, så att fler insatser kan samordnas och fler målgrupper omfattas. En central utgångspunkt måste vara att säkra att stödet når fler människor, med hög kvalitet och likvärdighet i hela landet. Syftet bör kunna breddas till att även inkludera till exempel elever i riskzonen för avhopp från gymnasiet, nyanlända som har behov av kombinerat språk-, arbetsmarknads- och hälsostöd och personer med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar (NPF) och lättare intellektuella funktionsnedsättningar som idag ofta faller mellan myndighetsansvar.

Det är många i vårt samhälle som behöver stöd för att kunna leva sina bästa liv. Det kan handla om kognitiva funktionsnedsättningar, psykisk ohälsa, att lämna destruktiva miljöer eller att hitta en ny riktning efter sjukdom eller arbetslöshet. Samordnat stöd kan också behövas till familjer med barn som har NPF-diagnoser eller andra behov som kräver stöd från många olika delar av samhället. För dessa människor är just bristen på samverkan ett av de största hindren. När myndigheter arbetar i stuprör och var och en bevakar sina egna budgetar går människor miste om helheten – och faller mellan stolarna.

Samtidigt finns hinder som begränsar utvecklingen. Försäkringskassans nyare riktlinjer har inneburit en snävare tolkning av vad dess medarbetare kan bidra med inom Finsam. Arbetsförmedlingens omorganisation har dessutom kraftigt reducerat dess lokala närvaro, vilket riskerar att försvaga förbundens arbete. Till detta kommer svårigheter med att få finansiering från till exempel ESF.

Alla vinner på en väl fungerande samverkan: den enskilde som får rätt stöd, myndigheterna som kan använda resurser mer effektivt och samhället i stort genom minskad ohälsa och ökad sysselsättning. Därför är det angeläget att lagstiftning och regelverk ses över för att undanröja hindren och skapa bättre förutsättningar för samordningsförbunden att utvecklas.

Marie Olsson (S)